

a rozcházel se zásadně s pojetím sakramentálním. Základ praveho kněžství rozpoznával v moci samého Ježíše Krista, jenž působí nový rod ve věřících. V podstatě jsou všichni věrní křesťané kněžími duchovně. Některé z nich vyvoluje Bůh, aby byli kněžími úřadem, což je patrné tím, že jim uděluje zvláštní dary k duchovenské funkci potřebné. Ti jsou z Boží vůle posvěceni skrze pomazání Ducha svatého a potvrzeni skrze nejvyššího biskupa Krista. Lidská účast při jejich řízení na kněžství záleží v tom, že je ke kněžské funkci potvrdí starší kněží, když prve poznají jejich vnitřní způsobilost podle darů jim daných; ověř si ji jednak vážným rozhovorem s každým z nich, jednak svědectvím těch, kdo mohou svědčit o jejich příkladném životě. K svěcení kněží má být v křesťanském lidu biskup, vynikající svatostí života a Božími dary. Papežské svěcení nic neplatí, neboť papež je Antikrist, a celé římské pojetí kněžství je omylné. Římsí kněží nevyhovují měřítku Řehořovu již nejen pro svůj neřestný život, nýbrž proto, že se při nich nehledí k dílu Kristovu v jejich nitru, k novému rodu. Je to stanovisko prohloubenější a k činu hotovější než k jakému dospěl Petr Chelčický a jaké po něm zastávalo jeho bratrstvo. A jestliže Chelčický přestával na odporu ke kněžím mravně špatným a doporučoval raději zůstat bez kněze, u Řehoře roste myšlenka na *nový kněžský řád*.

Bratři se hned neodhodlávali k provedení důsledků svého poznání, které ostatně ani všichni s B. Řehořem nesdíleli se stejnou určitostí. Jestliže není radno užívat kněží svěcení římského, snad je na světě církev na Římu nezávislá, v níž je pravý kněžský řád, k němuž by se mohli Bratři připojit. I zkoumali různé církve, jejichž zástupce mohli poznat v Praze nebo v sousedních zemích. Setkali se s pravoslavnými, od nichž chtěli těsně před pádem Cařihradu získat kněžství husité; Petr Payne byl snad tehdy jednatelem husitů v té věci. Doptali se i na Armény, kteří měli biskupa ve Lvově. Bratr Tůma Písař se kdesi za Uhrami, patrně v Bosně, sešel s bogomily. Ale nikde nebyli uspokojeni.

Ohlíželi se i blízko sebe. V Čechách byli vedle strany římské a husitské, kněžstvím s ní spoutané, ještě táboři a valdenští.

Proč se Bratři nemohli připojit k táborům, bylo již pověděno výše. Není ostatně ani dokladů, že by Mikuláš z Pelhřimova jako biskup světil kněze, ač tu službu v některých případech prokázal valdenským. Valdenští rovněž Bratry neuspokojovali. Bratři jim vytýkali pokrytecké užívání služeb kněží římských, aby nebyli poznáni. Kněžím valdenským měli za zlé, že užívají almužen na úkor chudých. Vůbec soudili Bratři, a někteří valdenští jim to sami potvrzovali, že současná valdenská církev, přes posilu získanou u táborů, poklesla ve srovnání s horlivostí svých předků.

Nezdary a zklamání na jiných stranách vedly Jednotu — či aspoň ty Bratry, kteří s Řehořem domýšleli otázku kněžství do důsledků — k rozhodnému kroku. Nutily je k němu rozpaky nad platností svěcení těch kněží, kteří se k nim připojili, i na druhé straně starost, jak budou duchovně opatření po jejich smrti. Myšlenka na zřízení vlastního kněžského řádu odloučením od hierarchie římské nebyla ostatně české reformaci nikterak nová. Po táborech se jí zabývali i pražané kolem r. 1450, podporoval ji Payne, s nímž byl Řehoř v Slovanském klášteře v blízkém styku, literárně ji vyslovil zvláště zřetelně Martin Lupáč. Nebránil se jí v některých letech ani Rokycana. Byla prohlášována zásada, že biskupská hodnost není v podstatě vyšší nežli hodnost kněžská. Může tedy v případě potřeby kterýkoli kněz vysvětit jiného muže na kněze, anebo mohou kněží někoho ze sebe posvětit na biskupa, aby byl řádně zřízeným světitelem jiných. Šlo ovšem o Rokycanu. Vědělo se také, že prvotní církev neznala biskupů v středověkém smyslu.

Řehoř a Bratři kolem něho snad očekávali, že se Čechové k vysvěcení Rokycanovu touto cestou odhodlají. Ale on sám váhal a tím spíše zarážel se nad tímto krokem Jiří, trvaje stále při myšlence smíru s Římem. K činu v té době tak neobvyklému nebylo odvahy. Smějí však před ním couvnout ti, kdo si postavili zákon Kristův za jediné pravidlo víry a života? V Bratrích rostlo vědomí, že jsou povoláni, aby již rozhodným oddělením od porušené církve vytvořili kruh věrných v pravém spojení s Kristem uprostřed pokolení převráceného a zlého, na něž doléhá hněv Boží.